

1. Η ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑ ΘΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .23/03/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .23/03/2022

Σελίδα: 27

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΑΠΟΨΗ

Η επιμελητεία θα ακολουθήσει

Του ΑΛΕΚΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ*

Στην κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βερολίνων δεν έγινε καμία αναφορά στην έκδοση νέου ευρωομολόγου. Ούτε όμως αποκλείστηκε ρητώς μια τέτοια προοπτική. Η επιμονή του Ολλανδού πρωθυπουργού, υποστηριζόμενου από τους λοιπούς frugal και από τη Γερμανία, να αποκλεισθεί ρητώς ένας νέος κοινός δανεισμός αντιμετώπιζε τη σθεναρή αντίδραση του προέδρου Μακρόν και των νοτίων χωρών. Ετσι προτιμήθηκε η πλήρης σιωπή επί του θέματος, συνοδευόμενη μόνο από την κοινοτοπία όσο και αυτονόητη παρότρυνση για «καλύτερη χρήση των πόρων της Ε.Ε.».

Η σιωπή όμως της κοινής δήλωσης των «27» δεν εμπόδισε τον Εμανουέλ Μακρόν να πει στη συνέντευξή του μετά τη λήξη των εργασιών του Συμβουλίου –συνέντευξη με αυξημένο ειδικό βάρος αφού ήταν οικοδεσπότης αλλά και επικεφαλής της προεδρεύουσας χώρας– ότι «η σωστή στρατηγική, όπως είδαμε κατά την πανδημία, είναι να συμφωνήσουμε στους στόχους και, όταν το κάνουμε αυτό, τα μέσα απλά θα ακολουθήσουν». Επανάλαβε δηλαδή με άλλους λόγους αυτό που φέρεται να έχει πει ο μεγάλος προκάτοχός του Σαρλ ντε Γκωλ, σύμφωνα με τον οποίο αρκεί οι στρατηγοί να πάρουν τις αποφάσεις και «η επιμελητεία θα ακολουθήσει». Συνέχισε δε ο Γάλλος πρόεδρος ανακοινώνοντας ότι τις επόμενες εβδομάδες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υπολογίσει τα ποσά που απαιτείται να δαπανήσει η Ε.Ε. για να ενισχύσει την κυριαρχία της σε περιοχές πολιτικής που αφορούν την ενέργεια, την άμυνα, τη δι-

ατροφή και τη βιομηχανία, και να αντιμετωπίσει τις οικονομικές συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία. Στην ίδια γραμμή και ο Μάριο Ντράγκι, που ήταν κατηγορηματικός στην άποψή του ότι οι εθνικοί προϋπολογισμοί έχουν ανεπαρκή μέσα για να καλύψουν τα τρισεκατομμύρια ευρώ που απαιτούνται για την αύξηση των στρατιωτικών δαπανών και τη δραστική μείωση των εκπομπών του θερμοκηπίου μέσα στη δεκαετία.

Στον αντίποδα βρίσκεται ο Ολλανδός πρωθυπουργός Μαρκ Ρούτε που επικεφαλής των «φειδωλών» αποκλείει ένα νέο ευρωομολόγο, θεωρώντας ότι οι επιπλέον ανάγκες μπορούν να καλυφθούν από τα υπάρχοντα χρηματοδοτικά εργαλεία της Ε.Ε. και δη το Ταμείο Ανάκαμψης, το οποίο, όπως σημειώνει με νόημα, έχει διαθέσει μόνο 74 δισ. ευρώ από τα 800 συνολικά προβλεπόμενα.

Για να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, είναι πλέον εμφανές ότι η αντιπαράθεση δεν αφορά το ύψος και την προέλευση των πόρων, αλλά το τι και πώς Ευρώπη θέλουμε. Οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης δεν αποφασίστηκαν αυθαίρετα, αλλά στη βάση λεπτομερών υπολογισμών των αναγκών των ευρωπαϊκών οικονομιών για ανάκαμψη από τις συνέπειες της πανδημίας. Το μέχρι σήμερα ποσοστό απορρόφησής τους, δηλαδή οι δαπάνες κατά τον πρώτο χρόνο από τους έξι συνολικά, δεν μπορεί να είναι πρόκριμα για τις συνολικές επιδόσεις των κρατών-μελών καθ' όλη την περίοδο υλοποίησης του προγράμματος. Χωρίς να λησμονείται κάτι που αποσιωπά ο Ολλανδός πρωθυπουργός, ότι δηλαδή έναντι των συνολικά προβλεπόμενων 800 δισ. ευρώ

Η σιωπή της κοινής δήλωσης των «27» δεν εμπόδισε τον Εμανουέλ Μακρόν να πει στη συνέντευξή του μετά τη λήξη των εργασιών του Συμβουλίου ότι «η σωστή στρατηγική, όπως είδαμε κατά την πανδημία, είναι να συμφωνήσουμε στους στόχους και, όταν το κάνουμε αυτό, τα μέσα απλά θα ακολουθήσουν». Επανάλαβε δηλαδή με άλλους λόγους αυτό που φέρεται να έχει πει ο μεγάλος προκάτοχός του Σαρλ ντε Γκωλ, σύμφωνα με τον οποίο αρκεί οι στρατηγοί να πάρουν τις αποφάσεις και «η επιμελητεία θα ακολουθήσει».

Η αντιπαράθεση για το ευρωομολόγο δεν αφορά τόσο το ύψος και την προέλευση των πόρων, όσο το τι και πώς Ευρώπη θέλουμε.

η Επιτροπή έχει μέχρι στιγμής εκδώσει ομολόγα μόνο 90 δισ., ενώ προγραμματίζει άλλα 50 δισ. για το πρώτο εξάμηνο του 2022.

Δεν υπάρχουν λοιπόν αδιάθετοι πόροι που επιβαρύνουν οικονομικά την Ε.Ε., ούτε στοιχειοθετούνται προοπτικές μη απορρόφησης. Υπάρχει βεβαίως μεγάλος χώρος νέων εκδόσεων ομολόγων. Αν όμως μέρος αυτόν διατεθεί για σκοπούς άλλους από τους προβλεφθέντες, αυτό θα ισοδυναμεί με αποδυνάμωση της αναγκαίας ανάκαμψης από την πανδημία, και αναπόφευκτα επιβράδυνση, αν όχι και πισωγύρισμα, στην πορεία προς περισσότερο Ευρώπη. Και τούτο επειδή ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και αναπτυξιακή υστέρηση

είναι μεγέθη ασύμβατα. Ας σημειωθεί ότι ο ίδιος ο επίτροπος Οικονομικών Πάολο Τζεστίλνι αναδεικνύει τον σχετικό κίνδυνο και υπογραμμίζει την ανάγκη να διασωθεί ένα μέρος της ανάκαμψης του 2022 με την ανάληψη κοινής δράσης.

Τα ίδια επιχειρήματα ισχύουν και εναντίον της άποψης να χρησιμοποιηθούν για τις νέες ανάγκες πόροι από το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027, άποψη προς την οποία φάνηκε να κλίνει και το τελευταίο Eurogroup, πιθανόν θεωρώντας ότι μεγάλες καθυστερήσεις που έχουν κατ' επανάληψη σημειωθεί πανευρωπαϊκά στην απορρόφηση των αντίστοιχων πόρων δικαιολογούν αυτή την ανακατεύθυνση. Εντούτοις το Eurogroup γνωρίζει ότι το μεγαλύτερο μέρος των καθυστερήσεων οφείλεται στους καφκαϊκούς μηχανισμούς διαχείρισης που επιβάλλει η Επιτροπή και ιδίως η αντιστοιχη γενική διεύθυνση, η οποία δεκαπέντε μήνες μετά την έναρξη της νέας προγραμματικής περιόδου δεν έχει εγκρίνει ούτε ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα, σε κανένα κράτος-μέλος! Για τον λόγο αυτόν άλλωστε οι υπουργοί Οικονομικών που το απαιτούν ανέθεσαν τη διαχείριση του Ταμείου Ανάκαμψης σε άλλη υπηρεσιακή μονάδα. Δεν πρέπει ακόμη να λησμονεί το Eurogroup ότι το ύψος των πόρων των ΕΣΠΑ έχει υπολογισθεί με βάση την προσπάθεια που απαιτείται για να προωθηθεί η αναγκαία ανάπτυξη και η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων, χωρίς την οποία η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση θα μείνει ελπίδα φρούδα. Αραγε δεν έχουν διδαχθεί κάτι από τις συνέπειες της ανακατεύθυνσης των πόρων της συνοχής προς την εξυπηρέτηση

των στόχων της στρατηγικής της Λισσαβώνας; Μιας στρατηγικής που θεωρείται μία από τις βασικές αιτίες αναστοχών της μείωσης των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της Ε.Ε.;

Όπως όμως προείπαμε, η αντιπαράθεση δεν αφορά τόσο το ύψος και την προέλευση των πόρων όσο το τι και πώς Ευρώπη θέλουμε. Για τον λόγο αυτόν, όλα επιχειρήματα και αναπατεθούν από τους θιασώτες μιας νέας κοινής δράσης, οι Ολλανδοί και οι περί αυτούς δεν θα πεισθούν. Και τούτο επειδή η έκδοση νέου ομοιβαίου χρέους, του ονομαζόμενου νέου ευρωομολόγου, θα σημαίνει ότι το Ταμείο Ανάκαμψης δεν ήταν μια one-off απόφαση. Θα πάρει έτσι μόνιμα χαρακτηριστικά η προσφυγή σε αυτόν τον τρόπο κάλυψης αναγκών της Ενωσης και, κατ' ακολουθίαν, θα γίνουν και άλλα μεγάλα βήματα προς τη δημοσιονομική ένωση και προς περισσότερη Ευρώπη. Αυτό είναι που δεν θέλουν οι Ολλανδοί και οι φίλοι τους.

Δυστυχώς όμως γι' αυτούς, η άποψή τους δεν θα επικρατήσει, έστω και αν χρειασθεί να εξευθεθούν ενδιάμεσες εναλλακτικές λύσεις. Λύσεις που θα αρχίσουν να διαφαίνονται ήδη στο επόμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 24ης-25ης Μαρτίου, με τη συμβολή και της Γερμανίας αυτή τη φορά, πιστεύουμε. Όταν ποσοτικοποιηθούν οι ανάγκες θα φανεύει ότι η ανάληψη μιας νέας κοινής δράσης είναι μονόδρομος. Και τότε η επιμελητεία θα ακολουθήσει.

* Ο κ. Αλέκος Κρητικός είναι πρώην στέλεχος της Ε.Ε., πρώην γενικός γραμματέας στα υπουργεία Ανάπτυξης και Εσωτερικών, ειδικός σύμβουλος του ΕΛΙΑΜΕΠ.